

Suojelutyön turvaaminen työtaistelutilanteissa

Tiedotustilaisuus 13.3.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Mistä suojelutyössä on kyse?

- Suojelutyöllä tarkoitetaan yleensä työtä, joka on välttämätöntä hoitaa työtaistelun aikana, jotta esimerkiksi henki, terveys, työpaikan koneet ja laitteet tai ympäristö eivät vaarannu.
- Työtaistelun aikaisesta suojelutyöstä ei nykyisin ole työsuhteisten osalta säädetty laissa. Suojelutyöstä päättää työtaisteluun osallistunut työntekijöiden yhdistys ja tarvittaessa siitä neuvotellaan työntekijä- ja työnantajapuolen välillä.

Lakihankkeen taustalla eduskunnan lausuma

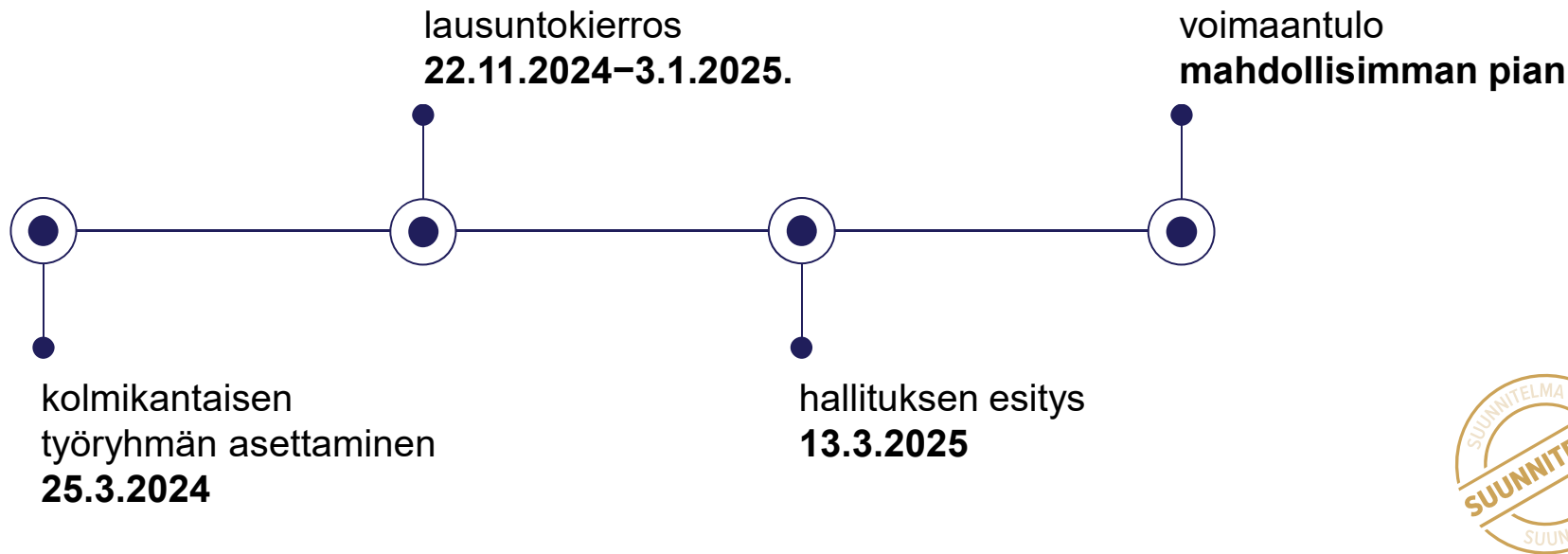
- Eduskunta sääti vuonna 2022 määräaikaisen lain välttämättömän terveydenhuollon ja kotihoidon turvaamisesta työtaistelun aikana.
- Eduskunta edellytti tuolloin, että valtioneuvosto selvittää suojelutyötä koskevat kehittämistarpeet ja valmistelee tarvittaessa lainsäädäntöehdotukset, joilla suojelutyön järjestäminen turvataan ristiriitatilanteissa.
- Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallitus toteuttaa eduskunnan lausuman ja valmistelee lainsäädännön, jolla turvataan suojelutyön järjestäminen ristiriitatilanteissa.

Muutos: Työntekijöiden yhdistyksille lakisääteinen huolehtimisvelvollisuus

- Hallitus esittää, että työntekijöiden yhdistyksillä olisi lakisääteinen velvollisuus huolehtia, ettei työtaistelulla välittömästi, konkreettisesti ja vakavasti vaaranneta esimerkiksi henkeä, terveyttä, työnantajan omaisuutta tai ympäristöä ja niiden turvaamiseksi välttämättömiä toimintoja.
 - Tavoitteena on, että osapuolet jatkossakin ensisijaisesti sopivat keskinäisissä neuvotteluissaan työtaistelun aikana tarvittavasta suojelutyöstä.
- Tarvittaessa työnantaja voisi hakea tuomioistuimelta lainvastaisen työtaistelun kieltämistä ja viimesijaisena keinona teettää hätätyötä.
- Lainsäädännön tarkoituksena varmistaa yhteiskunnan kriittisten toimintojen jatkuvuus työtaistelun aikana.

Miten lainvalmistelu on edennyt?

A close-up photograph of a person's hands working on a circuit board. The person is wearing white gloves with blue accents and a blue wristband. They are using a soldering iron to solder components on the board. A small container of solder is visible in the background. The image has a blue tint and the text "Mikä tarkalleen muuttuisi?" is overlaid in white.

**Mikä tarkalleen
muuttuisi?**

Yleiset lähtökohdat

- Lakihankkeessa on kysymys erilaisten oikeushyvien yhteensovituksesta:
 - Työtaisteluoikeus
 - Perusoikeudet (henki ja terveys) ja eräät muut välttämättömät oikeushyvät
- Sääntelyn soveltamisala koskee vain erittäin kriittisiä toimintoja.
- Sääntely koskee kaikenlaisia työtaistelutoimia, jos ne vaarantavat laissa tarkoitettuja välttämättömiä toimintoja.

Työntekijäyhdistyksen huolehtimisvelvollisuus

- Työntekijäyhdistyksen on huolehdittava *työtaistelun rajauksella* tai *suojelutyöllä* siitä, ettei työtaistelu *välittömästi, konkreettisesti ja vakavasti* vaaranna laissa tarkoitettuja perusoikeuksia tai välttämättömiä toimintoja.
- Huolehtimisvelvollisuuden vastaisesti toimeenpantava työtaistelu on kielletty, ellei työnantaja voi välttää vahinkoseurauksia kohtuudella käytettävissään olevilla muilla keinoilla.

Työtaistelun aikana turvattavat välttämättömät toiminnot (1/2)

1. ihmisten hengen tai terveyden turvaamiseksi välttämättömien terveydenhuollon, sosiaalihuollon, pelastustoimen, meripelastustoimen, poliisin, Hätäkeskuslaitoksen, potilasturvallisuuden tukitoimintojen tai suljettujen laitosten tehtävät
2. elinkeinotoiminnan jatkamisen edellytysten kannalta olennaisten koneiden, laitteiden tai muun aineellisen omaisuuden välttämätön ylläpito, korjaus tai valvonta
3. ympäristövahinkojen torjumiseksi välttämättömät tehtävät
4. eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi välttämättömät tehtävät
5. Suomen alueellisen koskemattomuuden turvaamiseksi tai laittoman maahantulon estämiseksi välttämättömät tehtävät

Työtaistelun aikana turvattavat välttämättömät toiminnot (2/2)

6. valtion ylimmän päätöksenteon toimivuus
7. ihmisten hengen tai terveyden kannalta välttämättömien hyödykkeiden (mm. energia, vesi, lääkkeet ja elintarvikkeet) saatavuus
8. erittäin vakavien rikosten selvittäminen ja estäminen
9. tuomioistuinlaitoksen ja syyttäjälaitoksen kiireelliset tehtävät ja niihin liittyvä täytäntöönpano
10. digitaalinen maksuliikenne ja käteisen saatavuus
11. eräät välttämättömät tieto- ja viestintätekniset palvelut ja tietojärjestelmät

Työnantajapuolen velvollisuudet

- Saatuaan tiedon työtaistelusta työnantajan on viipymättä pyrittävä selvittämään työtaistelun rajoihin tai suojelutyöhön liittyvät epäselvyydet työntekijäyhdistyksen kanssa.
- Työnantajan ja työntekijäyhdistyksen on pyrittävä neuvottelemaan siitä, kuinka vahinkoseuraukset vältetään.
 - Neuvotteluiden käynnistämiseksi työnantajan on ilmoitettava työntekijäyhdistykselle viipymättä työtaistelun vaaroista.
 - Työnantajan on annettava riittävät tiedot välttämättömän henkilöstön tarpeesta ja sen perusteista sekä työnantajan käytettävissä olevista muista keinoista seurausten välttämiseksi.

Työtaistelun kieltäminen tuomioistuimessa

- Tuomioistuin voi väliaikaisesti kieltää työntekijäyhdistystä toimeenpanemasta tai jatkamasta työtaistelua, jos työnantaja pyrittyään neuvottelemaan tai neuvoteltuaan työntekijäyhdistyksen kanssa saattaa todennäköiseksi, että
 1. työtaistelusta aiheutuu laissa tarkoitettuja vahinkoseurauksia, joita työnantaja ei voi kohtuudella sen käytettävissä olevilla muilla keinoilla välttää ja
 2. asian kiireellisyys vaatii väliaikaisen määräyksen antamista 1. kohdassa tarkoitettujen seurausten estämiseksi.
- Tuomioistuin voi rajata väliaikaista kieltoa siten, että se koskee vain työtaistelun ongelmallisia osia.
- Tuomioistuin voi asettaa väliaikaisen kieltopäätöksen tehosteeksi uhkasakon.
- Kieltohakemuksesta on lähtökohtaisesti kuultava työntekijäyhdistystä.

Työntekijäyhdistyksen oikeus muuttaa työnseisausta koskevaa ilmoitusta

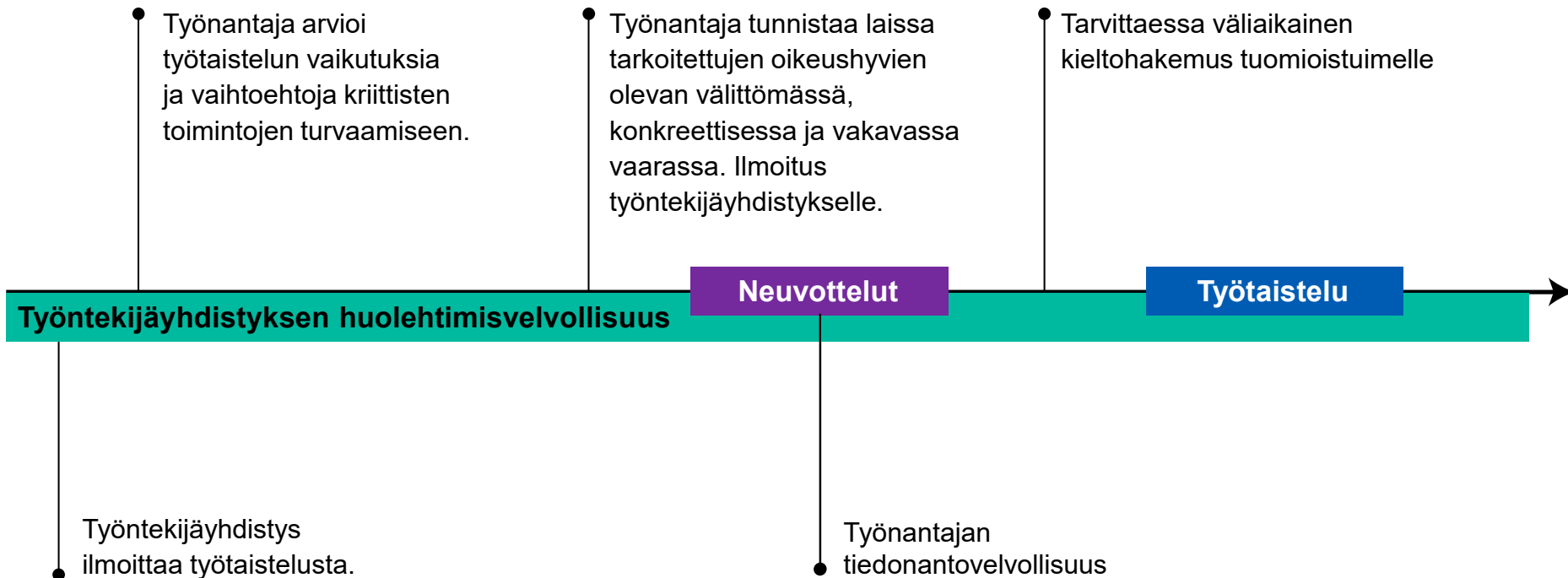
- Työnseisausta koskeva työtaisteluilmoitus on lähtökohtaisesti sitova.
- Jos työnantaja on hakenut työtaistelun kieltämistä tai tuomioistuin on sen määrännyt, työntekijäyhdistyksellä on oikeus ilman vastapuolen suostumusta:
 - siirtää aiotun työnseisauksen aloittamista myöhäisempään ajankohtaan
 - rajoittaa sen suppeammaksi kuin ilmoituksessa on mainittu
 - peruuttaa työnseisaus.
- Siirtämisestä tai rajoittamisesta on ilmoitettava vähintään kolme vuorokautta ennen työnseisauksen aloittamista.

Hätätyö

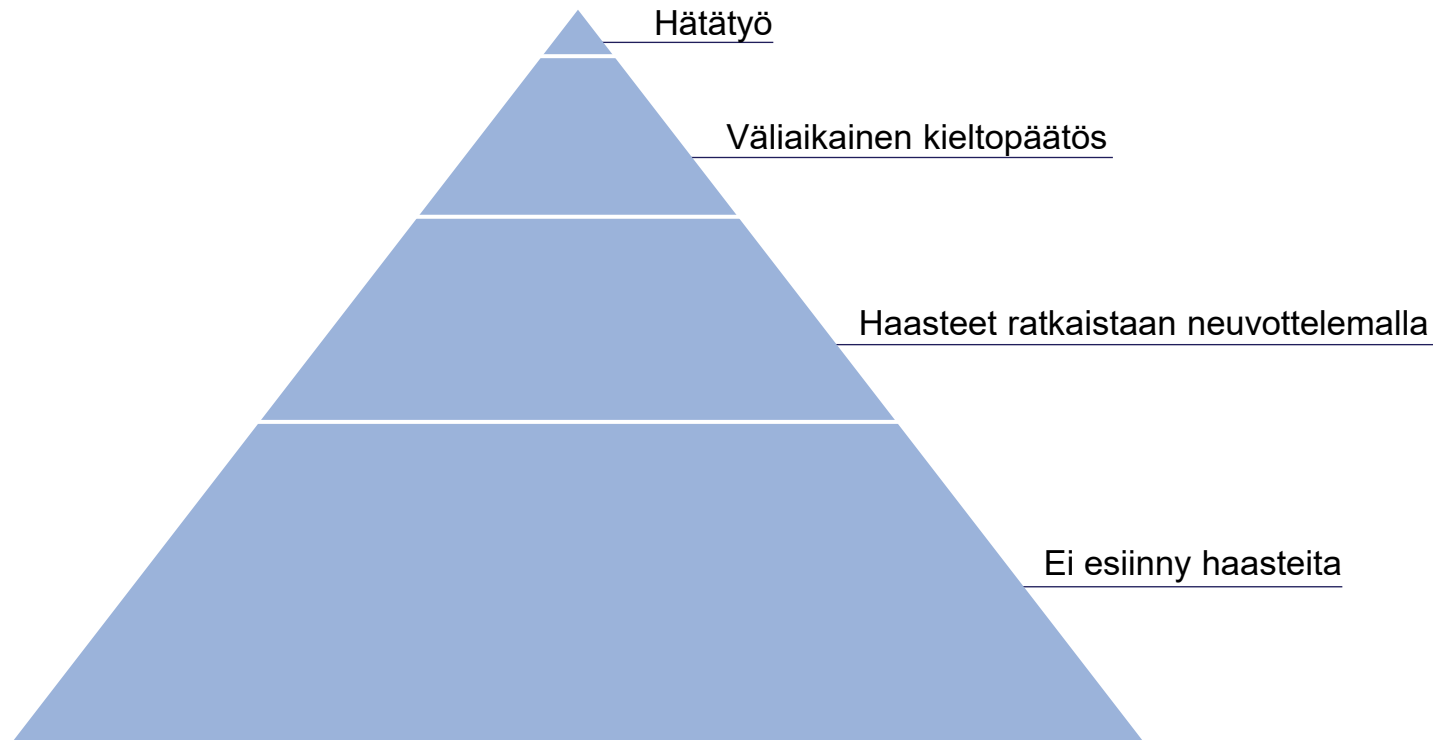

- Hätätyötä saisi teettää, jos vahinkoseurauksen uhka on siinä määrin välitön, ettei sen aiheutumista voida edellä kuvatuilla tai millään muillakaan kohtuullisilla keinoilla välttää.
- Vahinkoseurauksella tarkoitetaan tässä yhteydessä vakavaa vaaraa hengelle, terveydelle, omaisuudella, ympäristölle, eläinten hyvinvoinnille tai kansalliselle turvallisuudelle.

Suojelutyöhön johtavat vaiheet

Ehdotettu lainsäädäntö koskee rajattuja tilanteita

Lisätietoa:
[tem.fi/suojelutyon-
turvaaminen](https://tem.fi/suojelutyon-turvaaminen)